

РЕШЕНИЕ

№ 2907

гр. Варна, 29.09.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВАРНА, 9 СЪСТАВ, в публично заседание на дванадесети септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Насуф Исмаел

при участието на секретаря Илияна Илк. Илиева
в присъствието на прокурора Р. П. П.
като разгледа докладваното от Насуф Исмаел Гражданско дело №
20223110103697 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по предявен от Г. С. Д. срещу П. на * иск за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от **6 000.00 лева**, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в негативни емоционални и психически преживявания, претърпени вследствие повдигнато срещу ищеца незаконно обвинение в производството по Н.О.Х.Д. № */* г. по описа на РС-В., което е приключило с влязла в сила оправдателна присъда, **ведно** със законна лихва, считано от влизане в сила на оправдателната присъда – 14.03.2022 г. до окончателното изплащане на задължението.

В исковата молба се твърди, че на 18.03.2021 г. ищецът е привлечен в качеството на обвиняем по ДП № */* на РУ А. – ОД на МВР – гр. В. за извършено престъпление по чл. 313, ал. 1 от НК и за престъпление по чл. 314 от НК. По внесен обвинителен акт на 12.05.2021 г. по преписка № */* г. по описа на РП-В., в РС-В. е образувано Н.О.Х.Д. № */* г., НО, 37-ми съдебен състав. С присъда № * от * г., постановена по Н.О.Х.Д. № */* г. на РС-В., ищецът е бил признат за невинен и оправдан по двете повдигнати обвинения. След протест на РП-В. е било образувано В.Н.О.Х.Д. № */* г. по описа на ОС-В., което приключило с решение, с което изцяло е потвърдена оправдателната присъда. Решението е влязло в законна сила на 14.03.2022 г. Излага се, че по време на водене на наказателното производство срещу ищеца същият е претърпял негативни преживявания, стрес и страх от изтърпяване на наказание „лишаване от свобода“, унижение и притеснение за бъдещето си, дискомфорт в душевния мир. Твърди се, че по повод на повдигнатото обвинение на ищеца му се наложило да пътува от Г. до гр. В., за да се яви в насроченото съдебно заседание.

По същество се моли съдът да уважи предявения осъдителен иск.

Претендира се присъждането на сторените по делото съдебно-деловодни разноски.

В законоустановения срок по чл. 131 ал. 1 от ГПК ответникът е депозирал отговор на исковата молба, в който е застъпено становище за неоснователност на предявения иск.

Исковата претенция се оспорва изцяло като недоказана както по основание, така и по размер. Оспорва се причинната връзка между твърдените неимуществени вреди и воденото срещу ищеца наказателно производство, имайки предвид, че срещу ищеца по това време се е водило и друго наказателно производство за извършено престъпление по чл. 209, ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 от НК, което е приключило с осъдителна присъда по Н.О.Х.Д. № * по описа за * г. на РС-П.. Присъдата била влязла в сила на 03.08.2021 г. и на ищеца било наложено наказание „лишаване от свобода“. Оспорва се размерът на претенцията, като се поддържа, че по Н.О.Х.Д. № */* г. на РС-В. срещу ищеца не е повдигнато обвинение за тежко умишлено престъпление по смисъла на чл. 97, т. 7 от НК. Отделно, делото е приключило в изключителни кратки срокове, като ищецът бил привлечен като обвиняем на 18.03.2021 г. и на 12.05.2021 г. е бил внесен обвинителния акт в РС-В.. На ищеца му била наложена най-леката мярка за неотклонение – „подписка“ и обичайното му ежедневие не било нарушено.

По същество се моли съдът да отхвърли иска изцяло като недоказан както по основание, така и по размер.

В хода на о.с.з. ищецът, редовно призован, не се явява лично. Представява се от адв. К. К., чрез който поддържа сезиралата съда искова молба.

Ответникът, редовно призован, представлява се от Р. П. - прокурор при РП-В., чрез която поддържа отговора на исковата молба.

Настоящият съдебен състав, като съобрази предметните предели на исковото производство, очертани в първоначалната и насрещната молба и отговорите на същите и като взе предвид, събрания и приобщен по дело доказателствен материал – в съвкупност и поотделно, на основание чл. 12 и чл. 235, ал. 2 от ГПК, приема за установени следните **фактически положения**:

Видно е от приобщеното Н.О.Х.Д. № * по описа за * г. на РС-В., ведно с В.Н.О.Х.Д. № * по описа за * г. на ОС-В. и ДП № * по описа за * г. на РУП А. към ОДМВР – гр. В., че на 04.12.2019 г. е образувано наказателно производство срещу неизвестен извършител, за това че през месец юни 2019 г. в гр. В. е била потвърдена неистина в писмена декларация, която по силата на закон се дава пред орган на властта за удостоверяване истинността на някои обстоятелства – престъпление по чл. 313, ал. 1 от НК.

На 30.01.2020 г. ищецът е разпитан в качеството му на свидетел по ДП № * по описа за * г. на РУП А..

На 27.07.2020 г. от ищеца са взети образци от подпис и почерк за сравнително изследване, необходими за извършване на графическа експертиза, която е назначена с постановление от 10.08.2020 г. и извършена на 14.09.2020 г.

На 17.11.2020 г. разследващият орган е назначил съдебно-психиатрична експертиза с цел изследване вменяемостта на ищеца след обследване на последния. Заключение е изготвено на 29.11.2020 г.

На 18.03.2021 г. с постановление на РП-гр. В. ищецът е привлечен като обвиняем в наказателното производство за извършени престъпления през м. юни 2019 г. по чл. 313, ал. 1 от НК и чл. 314 от НК.

Със същото постановление спрямо ищеца е взета мярка за неотклонение „подписка“.

На същата дата – 18.03.2021 г. ищецът отново е разпитан, но този път в качеството му на обвиняем, включително му е предявено разследването.

На 12.05.2021 г. РП-гр. В. е повдигнала обвинение срещу ищеца, за това че на неустановена дата в периода от 25.06.2019 г. до 26.06.2019 г. в гр. В. е потвърдил неистина в

писмена декларация /декларация за припознаване/, която по силата на закона – чл. 65, ал. 1 от СК, се дава пред орган на властта за удостоверяване истинността на някои обстоятелства, като в Заявление до длъжностното лице по гражданско състояние, за удостоверяване истинността на някои обстоятелства-произхода от баща на родените извън брака деца – престъпление по чл. 313, ал. 1 от НК и в това че на 27.06.2019 г. в гр. В., умишлено е станал причина да се внесат неверни обстоятелства – че той е баща на роденото от Д. М. Б. на 24.06.2019 г. дете, в официален документ – Акт за раждане № *от * г., съставен съгласно установения в чл. 42 – чл. 50 от Закона за гражданската регистрация ред, въз основа на заявление на частно лице – престъпление по чл. 314 от НК.

На 30.06.2021 г. е проведено разпоредителното заседание в хода на Н.О.Х.Д. № * по описа за 2021 г. на РС-В., образувано в резултат на депозирания срещу ищеца обвинителен акт от 12.05.2021 г., в което ищецът в качеството си вече на подсъдим е участвал лично и със защитника си адв. К..

На 29.09.2021 г. е проведено първото по делото редовно о.с.з., като производството е разгледано по общия ред. Видно от протокола, ищецът, въпреки редовното му призоваване, не се явява лично, а се представлява от адв. К.. В резултат на това производството е отложено за друга дата и час и е постановено принудителното му довеждане.

На 10.11.2021 г. е проведено второто редовно о.с.з., в което ищецът, воден от РД „Охрана“, участва лично и се представлява от адв. К.. В хода на това о.с.з. ищецът на етап съдебно следствие е дал обяснения.

Производството пред РС-В. е приключило с постановена присъда № 97 от 10.11.2021 г., с която ищецът е признат за невиновен по отношение на повдигнатите му обвинения за извършени престъпление по чл. 313, ал. 1 и чл. 314 от НК.

От РП-В. срещу постановената присъда е подаден протест, в резултат на което е образувано В.Н.О.Х.Д. № * по описа за * г. на ОС-В..

На 10.02.2022 г. е проведено първото и единствено о.с.з. пред ОС-В., в което ищецът не е участвал лично, а се представлявал от адв. К..

С решение № 39 от 11.03.2022 г., постановено по въззивното производство, първоинстанционният съдебен акт е потвърден изцяло.

Видно е от ангажираната справка за съдимост на ищеца /л. 16/, че същият е осъден с влязла в законна сила присъда на 13.01.1987 г., постановена по Н.О.Х.Д. № * по описа за * г. на РС-В., за престъпление по чл. 255, т. 2, вр. чл. 252, ал. 1, предл. 1, вр. чл. 195, ал. 1, т. 3 и т. 4 вр. чл. 63, ал. 1, т. 4, чл. 54 от НК, за което му е наложено условно наказание лишаване от свобода за срок от 11 месеца с изпитателен срок от 3 години. С влязла в законна сила присъда на 03.08.2021 г., постановена по Н.О.Х.Д. № * по описа за * г. на РС-П., на ищеца му е наложено наказание лишаване от свобода за срок от 1 година и 6 месеца, чието изтърпяване е отложено с изпитателен срок от 3 години за престъпление по чл. 209, ал. 1, вр. чл. 26, ал. 1 от НК, извършено в условията на продължавано престъпление в периода от м. юни 2019 г. до м. март 2020 г.

По делото са ангажирани и гласни доказателства чрез разпита на водения от ищеца свид. М. К. Последната сочи в показанията си, че ищецът през лятото на 2019 г. е посетил кантората на адв. К., в която работила и свидетелката, по повод воденото срещу него наказателно дело и делото на дъщеря му във връзка с упражняването на родителските права над детето й. През м. март 2021 г. ищецът отново посетил кантората на адв. К., като бил много притеснен, за това че срещу него се води дело за припознаването на внука му – детето на неговия син Венцислав, тъй като имал условна присъда по друго дело и за това се страхувал, че при едно бъдещо производство ще лежи в затвора и няма да има кой да се грижи за семейството му.

При така установената фактическа обстановка, въззивният съд достига до следните **правни изводи**:

Съгласно чл. 2, ал. 1 от ЗОДОВ, Държавата отговаря за вреди, причинени на граждани от разследващите органи, прокуратурата или съда в посочените в закона хипотези, като в т. 3 от цитираната разпоредба е предвидена отговорност в хипотезата на обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано – какъвто е настоящият случай. Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ, Държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Отговорността по ЗОДОВ е обективна, следователно ищецът не трябва да доказва вина при вредоносните актове на правозащитния орган. Държавата отговаря по доказаната материалноправна претенция, независимо от наличието на вина у правозащитния си орган.

За да бъде ангажирана отговорността на Държавата по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ, ищецът следва да установи по несъмнен начин в условията на пълно и главно доказване кумулативното наличие на следните юридически факта: 1.) привличането му като обвиняем по образувано наказателно производство; 2.) постановяването на влязла в законна сила оправдателна присъда; 3.) съществуващата причинно-следствена връзка между незаконното обвинение и претърпените неимуществени вреди, както и 4.) характера, степента и интензитетът на претърпените неимуществени вреди.

В тежест на ответника е да проведе насрещно доказване по тези факти, както и да докаже възразенията си в отговора, а при установяване на горното от ищеца – да докаже, че е погасил претендираната сума.

От събраните доказателства се установява по несъмнен начин, че на 18.03.2021 г. срещу ищеца е повдигнато работно обвинение по смисъла на ТР № 2/2002 г. на ОСНК на ВКС, като същият е привлечен в качеството му на обвиняем в ДП № * по описа за * г. на РУП – А., за това че на неустановена дата в периода от 25.06.2019 г. до 26.06.2019 г. в гр. В. е потвърдил неистина в писмена декларация /декларация за припознаване/, която по силата на закона – чл. 65, ал. 1 от СК, се дава пред орган на властта за удостоверяване истинността на някои обстоятелства, като в Заявление до длъжностното лице по гражданско състояние, за удостоверяване истинността на някои обстоятелства-произхода от баща на родените извън брака деца – престъпление по чл. 313, ал. 1 от НК и в това че на 27.06.2019 г. в гр. В., умишлено е станал причина да се внесат неверни обстоятелства – че той е баща на роденото от Д. М. Б. на 24.06.2019 г. дете, в официален документ – Акт за раждане № * от * г., съставен съгласно установения в чл. 42 – чл. 50 от Закона за гражданската регистрация ред, въз основа на заявление на частно лице – престъпление по чл. 314 от НК.

Спрямо ищеца е взета мярка за неотклонение "Подписка". От влязлата в законна сила на 11.03.2022 г. присъда, постановена по Н.О.Х.Д. № * по описа за * г. на РС-В., НО, се установява, че ищецът е оправдан и по двете обвинения, които са му повдигнати.

Претърпените от ищеца неимуществени вреди се установяват от показанията на разпитания в хода на съдебното дирене в настоящото производство свид. К., които съдът кредитира като последователни, логични, взаимнодопълващи се и във връзка с останалите доказателства по делото. Свид. К. заявява, че привличането на Г. С. Д. като обвиняем се отразило негативно върху неговото емоционално и психическо състояние. Същият бил притеснен и тревожен, заради това че може да изтърпи ефективно евентуалната присъда, с оглед на условната присъда, която вече е постановена срещу него и семейството му да остане без надзор, което неминуемо е довело до депресивни състояния у ищеца.

Несъстоятелни са доводите на ответника досежно това, че не се установява наличието на причинно-следствена връзка между незаконното обвинение и неимуществените вреди поради обстоятелството, че срещу ищеца по същото време има образувано и друго

наказателно производство. Извършените от едно лице няколко отделни престъпления преди да е имало влязла в законна сила присъда, за което и да е от тях, са от значение за приложението на института на „съвкупност /идеална или реална/ от престъпления“ по Глава Втора, Раздел IV от НК. Видно е от справката за съдимост на ищеца, че същият е осъждан за тежко умишлено престъпление по чл. 209 от НК, извършено в условията на продължавано престъпление през периода от м. юни 2019 г. до м.03.2020 г., като наказателното производство по Н.О.Х.Д. № * по описа за * г. на РС-П. се е водило по същото време, по което се води и това пред РС-В. за престъпленията по чл. 313 и чл. 314 от НК, по които ищецът е оправдан. От свидетелските показания по несъмнен начин се установи, че процесните неимуществени вреди са пряка и непосредствена последица именно от незаконното обвинение по чл. 313, ал. 1 и чл. 314 от НК, доколкото при евентуална осъдителна присъда ищецът се притеснявал от това, че ще изтърпи ефективно наказанието си, с оглед на условната присъда по другото наказателно дело по описа на РС-П.. Извършеното престъпление обаче, за което му е наложено углавно наказание, чието изтърпяване е отложено с изпитателен срок, е от значение при определяне размера на обезщетението по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ, но не обуславят основателността на сезирания съда иск, доколкото всяко незаконно обвинение предизвиква като закономерна последица емоционален и психически дискомфорт за лицето, което е привлечено под наказателна отговорност.

Предмет на оспорване в исковото производство е и размерът на претендираното обезщетение с оглед на конкретните данни по делото.

Справедливото обезщетяване, каквото изисква чл. 52 от ЗЗД, на всички неимуществени вреди, означава съдът да определи точен паричен еквивалент на болките и страданията, претърпени от пострадалото лице във всеки отделен случай конкретно, а не по общи критерии. Определената сума пари в най-пълна степен следва да компенсира вредите. Понятието "справедливост" не е абстрактно понятие, а е свързано с преценката на съда по същество на конкретни обстоятелства от обективната действителност - в този смисъл е задължителната тълкувателна практика на ВС, обективирана в ППВС № 4 от 1968 г. на Пленума на ВС, като при определяне на дължимото обезщетение следва да се държи сметка и за обществените представи за справедливост в аспект на съществуващите общественоекономически условия на живот.

Моралните вреди са индивидуално определими и паричното обезщетение за тях следва да съответства на необходимото за преодоляването им. Не е проява на справедливост, а е в дисхармония със справедливостта определяне на парично обезщетение по-голямо от необходимото за обезщетяване на претърпените вреди като се обсъдят всички наведени доводи и обстоятелства, обосноваващи по-нисък размер на обезщетението.

Предвид конкретните данни по делото, настоящият съдебен състав при определяне размера на дължимото обезщетение за неимуществени вреди взе предвид следните конкретни обстоятелства, както следва:

Тежестта на престъпленията, за които е повдигнато обвинение – не са тежки по смисъла на чл. 93, т. 7 от НК, доколкото санкционната част на наказателно-правните норми, обективирани в разпоредбите на чл. 313, ал. 1 и чл. 314 от НК предвиждат наказание лишаване от свобода до три години или глоба от 100.00 лева до 300.00 лева, респективно до две години или пробация.

Продължителността на наказателното преследване – по-малко от 1 година – работното обвинение е повдигнато на 18.03.2021 г., а постановената оправдателна присъда е влязла в сила на 11.03.2022 г.

Интензитетът на наказателното производство – във фазата на досъдебното производство след привличане на ищеца в качеството му на обвиняем по повдигнатото му

обвинение е осъществено едно единствено процесуално – следствено действие с негово участие, а именно на 18.03.2021 г. е разпитан в качеството му на обвиняем. Наред с това обаче е разпитан като свидетел още на 30.01.2020 г., а на 27.07.2020 г. от ищеца са взети образци от подпис и почерг за сравнително изследване, необходими за извършване на графическа експертиза, която е назначена с постановление от 10.08.2020 г. Ищецът още е бил и обект на обследване по назначената на 17.11.2020 г. от разследващия орган съдебно-психиатрична експертиза с цел изследване вменяемостта му. След депозиране на обвинителния акт в съда на 12.05.2021 г. в качеството му на подсъдим е участвал в две открити съдебни заседания – на 30.06.2021 г. и на 10.11.2021 г., като за второ е принудително доведен, но по причини, за които той отговаря, и в рамките на същото е дал обяснения на етап съдебно следствие. Наред с това, му е наложена най-леката мярка за неотклонение – „подписка“, която не води до съществено ограничаване на конституционните права и свободи на ищеца. Същевременно обаче, като законова последица от привличането на ищеца като обвиняем е извършена полицейска регистрация на същия по чл. 68 от ЗМВР, като макар регистрацията да не е резултат от акт на органите на ДП, е пряка и непосредствена последица от техния акт за привличане на лицето като обвиняем.

Данните за личността на ищеца, с оглед преценката за интензитета на негативното отражение на повдигнатото му обвинение върху неговото физическо и психично здраве, контактите, професията, социалния живот и положението му в обществото. Тук следва да се отбележи, че от справката за съдимост се установява, че ищецът през годините е извършвал противообществени деяния с висока степен на обществена опасност, за които са му наложени углавни наказания „лишаване от свобода“, чието изтърпяване е отложено във времето с изпитателен срок, което обуславя присъждането на по-ниско обезщетение, тъй като лицето не се е поправило и превъзпитало въпреки наложените му наказания, поради което съдът счита, че претърпените неблагоприятни психически и емоционални преживявания от ищеца не надхвърлят обичайните нравствени, емоционални и психически терзания на личността, накърнената чест, достойнство, добро име в обществото, като резултат от незаконно повдигнатото обвинение.

При съобразяване с посочените критерии, от една страна, и от друга – със съществуващите обществено-икономически условия в страната, съдът намира, че пълният размер на обезщетението за претърпени неимуществени вреди е 500.00 лева, като искът до този размер е основателен. За горницата над 500.00 лева до 6 000.00 лева следва да се отхвърли като неоснователен.

Доказани са в тяхната кумулативност елементите от фактическия състав на обективната деликтна отговорност на Държавата по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ, като липсват данни дължимата сума по обезщетението, предмет на иска, да е заплатена изцяло на пострадалото лице.

Основателността на главния иск, обуславя дължимостта на акцесорното вземане за обезщетение за забава в размер на законната лихва, считано от датата на влизане в сила на оправдателната присъдата, съобразно задължителните указания дадени в т. 4 от ТР № 4/2004 г. на ОСГК на ВКС, а именно от 11.03.2022 г. до окончателното погасяване на задължението. С оглед принципа за диспозитивно начало, заложен в разпоредбата на чл. 6, ал. 2 от ГПК, законната лихва следва да се присъди от 14.03.2022 г.

По отношение на разноските:

При този изход на спора в полза на ищеца, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, следва да се присъдят сторените по делото съдебно-деловодни разноски съразмерно с уважената част от иска, чийто общ размер възлиза на 53.33 лева, от които 52.50 лева – хонорар за един адвокат и 0.83 лева – държавна такса, съобразно представения списък по чл. 80 от ГПК и договор за правна защита и съдействие, представляващ разписка по арг. от т. 1 от ТР №

РЕШИ:

ОСЪЖДА П. на Р. Б. да заплати в полза на Г. С. Д., ЕГН ***** сумата в размер от **500.00 лева /петстотин лева/**, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в негативни емоционални и психически преживявания, претърпени вследствие повдигнато срещу ищеца незаконно обвинение в производството по Н.О.Х.Д. № */* г. по описа на РС-В., което е приключило с влязла в сила оправдателна присъда, **ведно** със законна лихва, считано от влизане в сила на оправдателната присъда – 14.03.2022 г. до окончателното изплащане на задължението, на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ, **КАТО**

ОТХВЪРЛЯ, предявения от Г. С. Д., ЕГН ***** против П. на Р. Б., осъдителен иск по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата в размер на **5 500.00 лева /пет хиляди и петстотин лева/**, представляваща разликата над присъдената сума от 500.00 лева до претендирания размер от 6 000.00 лева – обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в негативни емоционални и психически преживявания, претърпени вследствие повдигнато срещу ищеца незаконно обвинение в производството по Н.О.Х.Д. № */* г. по описа на РС-В., което е приключило с влязла в сила оправдателна присъда, **ведно** със законна лихва, считано от влизане в сила на оправдателната присъда – 14.03.2022 г. до окончателното изплащане на задължението.

ОСЪЖДА П. на Р. Б. да заплати в полза на Г. С. Д., ЕГН ***** сумата в размер от **53.33 лева /петдесет и три лева и тридесет и три стотинки/**, представляваща сторени по делото съдебно-деловодни разноски за адвокатски хонорар и държавна такса, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд – гр. Варна в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Препис от решението да се връчи на страните по арг. от чл. 7, ал. 2 от ГПК.

Съдия при Районен съд – Варна: _____